2024/779

2024.3.8.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/779 AJÁNLÁSA

(2024. február 26.)

a biztonságos és reziliens tenger alatti kábelinfrastruktúrákról

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

(1) Az Unió és gazdasága versenyképes digitalizációjának megvalósítása érdekében gazdaságaink és társadalmaink egyre nagyobb mértékben támaszkodnak a működőképes internetre és a nemzetközi konnektivitásra. Ebben az összefüggésben a tenger alatti kábelinfrastruktúra a tágabb internetes ökoszisztéma fontos eleme az európai digitális szuverenitás megvalósításában, mivel a nemzetközi adatforgalom túlnyomó többségét tenger alatti kábeleken keresztül bonyolítják. Az Unión belüli távközlés tekintetében az Unió számos szigete, köztük a három, szigeten fekvő tagállam, valamint az EU legkülső régiói és a tengerentúli országok és területek szinte teljes mértékben az ilyen tenger alatti kábelektől függenek. A fokozott kockázat és az ember okozta antagonista biztonsági fenyegetések jelenlegi összefüggésében – tekintettel ezen infrastruktúrák összekapcsolt és transznacionális jellegére – a kormányok a világ minden térségében különös figyelmet fordítanak a kritikus fontosságú kábelektől való esetleges függésre, mivel a tenger alatti kábeles távközlés rendszerszintű és széles körű zavarai összehangolt támadások esetén különösen súlyos következményekkel járhatnak.

(2) Az uniós szintű fellépés szükségességét a tagállamok is megerősítették. A 2022. március 9-i nevers-i felhívás ([1]) elismerte a kritikus infrastruktúrák, köztük a távközlési hálózatok és a digitális szolgáltatások stratégiai jelentőségét társadalmaink számos kritikus fontosságú funkciója szempontjából, valamint azt a tényt, hogy ezek az infrastruktúrák a kibertámadások elsődleges célpontjai.

(3) A nevers-i felhívás nyomán a Kiberbiztonsági Együttműködési Csoport a Bizottság és az Európai Uniós Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA) támogatásával, valamint az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületével (BEREC) konzultálva magas szintű kockázatértékelést végzett a távközlési infrastruktúrákra és hálózatokra vonatkozóan, beleértve a tenger alatti kábeleket is. Ez a kockázatértékelés a tenger alatti kábeleket érő fizikai támadást/szabotázst, valamint az átjátszó berendezésektől függő tenger alatti kábeleket érintő áramkimaradásokat azonosította fő veszélyként. Ezen azonosított veszélyek és további sebezhetőségek alapján a tagállamok uniós szempontú, stratégiai jelentőségű kockázati forgatókönyveket dolgoztak ki. Ezek közé tartozik különösen a valamely harmadik ország általi, a beszállítót, az irányított biztonsági szolgáltatót, illetve a tenger alatti kábeleket érintő beavatkozás kockázata, valamint a digitális infrastruktúrát, többek között a tenger alatti kábeleket érintő összehangolt fizikai támadás/szabotázs kockázata.

(4) A kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről szóló, 2022. decemberi tanácsi ajánlás ([2]) (a továbbiakban: a kritikus infrastruktúrák rezilienciájáról szóló ajánlás) uniós és nemzeti szintű célzott intézkedéseket határoz meg a felkészültség és a reagálás megerősítésére, valamint a nemzetközi együttműködésre vonatkozóan. Az intézkedések kifejezetten az azonosított kulcsfontosságú ágazatokban – például az energiaágazatban, a közlekedésben, az űrágazatban és a digitális infrastruktúrában – számottevő határokon átnyúló jelentőséggel bíró kritikus infrastruktúrára összpontosítanak.

(5) Ajánlásában a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy készítsen átfogó tanulmányt a tenger alatti távközlési kábelek rezilienciájáról, és folytasson konzultációt az érintett érdekelt felekkel és szakértőkkel a tenger alatti infrastruktúrát érintő potenciális jelentős biztonsági eseményekkel kapcsolatos megfelelő intézkedésekről. A Bizottság tanulmányokat készített e tekintetben, és azok következtetéseit a megfelelő titoktartási szinten meg fogja osztani a tagállamokkal. Ezen ajánlás célja az, hogy kiegészítse és támogassa a kritikus infrastruktúrák rezilienciájáról szóló ajánlás végrehajtását.

([1]) https://presse.economie.gouv.fr/08-03-2022-declaration-conjointe-des-ministres-de-lunion-europeenne-charges-du-numerique-et-des-communications-electroniques-adressee-au-secteur-numerique/

([2]) A Tanács ajánlása (2022. december 8.) a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről, 2023/C 20/01 (HL C 20., 2023.1.20., 1. o.).

(6) Az európai gazdasági biztonsági stratégiáról szóló, 2023. júniusi közös közlemény ([3]) azt javasolta, hogy a kritikus infrastruktúrák fizikai és kiberbiztonsági kockázatait továbbra is értékeljék a 2022. december 8-i tanácsi ajánlással összhangban, és e kockázatokkal összefüggésben a tenger alatti kábeleket kritikus infrastruktúraként azonosította. A digitális évtized helyzetéről szóló 2023. évi jelentésben ([4]) a Bizottság ajánlása értelmében a tagállamoknak „fokozniuk kell erőfeszítéseiket – többek között a szükséges beruházások révén – annak biztosítása érdekében, hogy az európai digitális infrastruktúrák biztonságosak és reziliensek legyenek, különös tekintettel a gerinc-infrastruktúrára és a tenger alatti kábelekre".

(7) Az Európai Tanács 2023. október 27-i következtetéseiben hangsúlyozta, hogy „a kritikus infrastruktúra rezilienciájának megerősítése és biztonságának szavatolása érdekében hatékony intézkedésekre van szükség", továbbá kiemelte az „átfogó és koordinált megközelítés fontosságát". Ebben az összefüggésben lényeges, hogy az Unió mielőbb kezelje e kérdéseket.

(8) A tagállamoknak az ezen ajánlás szerinti intézkedések meghozatalakor adott esetben az (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([5]) (Európai Elektronikus Hírközlési Kódex, EEHK), az (EU) 2022/2555 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([6]) (NIS 2 irányelv) és az (EU) 2022/2557 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([7]) (CER-irányelv) meghatározott vonatkozó rendelkezésekkel, kötelezettségekkel és mechanizmusokkal összhangban kell eljárniuk.

(9) A NIS 2 irányelv – amely felváltja az EEHK-ban foglalt, a hálózatok és szolgáltatások biztonságára vonatkozó rendelkezéseket, valamint az azok végrehajtására és érvényesítésére vonatkozó rendelkezéseket (az EEHK 40. és 41. cikke) – felhatalmazza a tagállamokat, hogy fogadjanak el a nyílt internet nyilvános alkotóelemei általános rendelkezésre állásának, sértetlenségének és bizalmasságának fenntartására vonatkozó szakpolitikákat, beleértve adott esetben a tenger alatti kommunikációs kábelek kiberbiztonságát is. A NIS 2 irányelv 23. cikke értelmében a tenger alatti kommunikációs kábeleket érintő eseményeket jelenteni kell a releváns számítógép-biztonsági eseményekre reagáló csoportnak (CSIRT) vagy az illetékes hatóságnak. A tagállamok nemzeti kiberbiztonsági stratégiájának adott esetben figyelembe kell vennie a tenger alatti távközlési kábelek kiberbiztonságát, és a legmagasabb szintű védelem biztosítása érdekében a potenciális kiberbiztonsági kockázatok feltérképezése mellett tartalmaznia kell kockázatcsökkentő intézkedéseket is.

(10) A CER-irányelv azt hivatott biztosítani, hogy az irányelv hatálya alá tartozó tizenegy ágazatban az alapvetően fontos társadalmi funkciók vagy gazdasági tevékenységek fenntartásához nélkülözhetetlen szolgáltatásokat akadálytalan módon nyújtsák a belső piacon. Ez magában foglalja az ilyen szolgáltatásokat nyújtó kritikus szervezetek rezilienciájának fokozását is. A CER-irányelv a digitális infrastruktúra ágazatára terjed ki az ágazatban működő kritikus szervezetek azonosítása, a nemzeti stratégiák elfogadása, a tagállami kockázatértékelések és a tagállamok által azonosított kritikus szervezetekre vonatkozó tagállami támogatási intézkedések tekintetében.

(11) Az EU tengeri védelmi stratégiája ([8]) kiemeli a rosszindulatú szereplők által a kritikus tengeri infrastruktúrák – többek között a tenger alatti kábelek – elleni támadások fokozott kockázatát, és intézkedéseket javasol az ilyen infrastruktúrák rezilienciájának és védelmének növelésére.

(12) Amint azt a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia végrehajtásáról szóló hatodik eredményjelentés is kiemeli, az EU mérföldkőnek számító jogszabályokat dolgozott ki minden területen, a kritikus szervezetek védelmétől kezdve a kiberreziliencia fokozásáig. Közben azonban folyamatosan változik a biztonsági fenyegetettségi helyzet Európában és a szomszédságunkban egyaránt, ami jól mutatja, hogy folyamatos éberségre és magas szintű felkészültségre van szükség ahhoz, hogy szembe lehessen nézni az online és offline kritikus infrastruktúrák biztonságát érintő új kihívásokkal.

([3]) Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak az európai gazdasági biztonsági stratégiáról, JOIN(2023) 20 final, 2023.6.20.

([4]) A digitális évtized helyzetéről szóló 2023. évi jelentés, 2023. szeptember 27., https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news-redirect/798346

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1972 irányelve (2018. december 11.) az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról (HL L 321., 2018.12.17., 36. o.).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről (NIS 2 irányelv) (HL L 333., 2022.12.27., 80. o.).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelve (2022. december 14.) a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 164. o.).

([8]) A Tanács következtetései az EU felülvizsgált tengeri védelmi stratégiájáról (EUMSS) és az ahhoz kapcsolódó cselekvési tervről, 2023. október 24., https://www.consilium.europa.eu/media/67499/st14280-en23.pdf

(13) Ezen ajánlás célja az, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúrák fokozott biztonsága és rezilienciája végett előmozdítsa az uniós szintű szinergiákat. Konkrét intézkedéseket javasol az Unió és a tagállamai közötti koordináció értékelésére és javítására a meglévő és az új tenger alatti kábelinfrastruktúrák biztonsága és rezilienciája, valamint az ilyen infrastruktúrák európai érdeket szolgáló kábelprojektek (CPEI-k) révén történő közös kiépítésének, illetve jelentős korszerűsítésének a támogatása tekintetében.

(14) A tenger alatti kábelinfrastruktúrák nem csak a kábeleket foglalják magában, hanem a létesítésükhöz, üzemeltetésükhöz, karbantartásukhoz és javításukhoz kapcsolódó infrastruktúrát is, például a szárazföldi csatlakozóállomásokat és a hozzájuk kapcsolódó tenger alatti kábel szárazföldi részeit (pl. szárazföldi útvonalak a tengerparti aknától a szárazföldi csatlakozóállomásig, az adatközpontig vagy a jelenléti pontig), a javítóközpontokat, valamint a kiépítést, karbantartást és javítást végző hajók flottáját.

(15) A Bizottság a 2016. május 30-i C(2016) 3301 bizottsági határozat ([9]) értelmében létrehozza a tagállami hatóságokból álló, tenger alatti kábelinfrastruktúrával foglalkozó informális szakértői csoportot (szakértői csoport), amelynek feladata, hogy tanácsokkal és szakvéleményekkel segítse a Bizottságot ezen ajánlás nyomon követésével kapcsolatban, különös tekintettel az alábbiakra:

– a tagállamok, a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat közötti gyors és hatékony információcsere elősegítése a tenger alatti kábelinfrastruktúrák biztonságával és rezilienciájával kapcsolatos kérdések, valamint az ilyen infrastruktúrákhoz nyújtott támogatás és finanszírozás közötti szoros kapcsolat fenntartása révén,

– a meglévő tenger alatti kábelinfrastruktúrák nemzeti feltérképezési gyakorlatok alapján történő uniós szintű feltérképezése, és az adatok legalább éves szintű naprakészen tartása,

– a feltérképezés nyomán kapott adatok és a nemzeti szintű kockázatértékelések felülvizsgálata a hiányzó információk azonosítása érdekében,

– intézkedések előterjesztése a hiányzó információk pótlására és javaslattétel a kiegészítő információknak a meglévő értékelésekkel való konszolidációjára szolgáló módszertanra, meghatározva a kockázatoknak, sebezhetőségeknek és függőségeknek az Unió egészére kiterjedő értékelésére alkalmazott alapforgatókönyvet,

– a tenger alatti kábelinfrastruktúrák kockázatainak, sebezhetőségeinek és függőségeinek az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelésének tényleges elvégzése kockázatcsökkentő intézkedésekre irányuló javaslatok céljából,

– javaslattétel az ezen ajánlásban felsorolt kritériumoknak megfelelő, stratégiai CPEI-k listájának tervezetére,

– fórum biztosítása a többoldalú és többszereplős fórumokon összehangolt megközelítés alapján folytatott munkához,

– a tenger alatti kábelinfrastruktúrákat fenyegető veszélyek észlelésére és megakadályozására szolgáló innovatív megoldások bevezetési és alkalmazási lehetőségeinek megvitatása, elsősorban uniós finanszírozású projektek eredményei alapján, valamint

– a tenger alatti kábelek karbantartására és javítására szolgáló kapacitások fejlesztése.

(16) A szakértői csoport összegyűjti a szükséges szakértőket, és biztonságos platformként szolgál a tagállamok közötti koordinációhoz, valamint tanácsot és segítséget nyújt a Bizottságnak, kiegészítve a NIS 2 irányelvvel létrehozott Kiberbiztonsági Együttműködési Csoport és a CER-irányelv által létrehozott, a kritikus szervezetek rezilienciájával foglalkozó csoport által végzett munkát és feladatokat. A szakértői csoport várhatóan elősegíti a tagállamok és a Bizottság közötti gyors és hatékony információcserét az ezen ajánlás hatálya alá tartozó kérdésekben. A tenger alatti kábelinfrastruktúrák biztonságával és rezilienciájával, valamint az ilyen infrastruktúráknak nyújtott támogatással és finanszírozással kapcsolatos kérdések közötti szoros kapcsolat fenntartása érdekében a tagállamoknak a szakértői csoporton belül rendszeresen konzultálniuk kell adott esetben a Kiberbiztonsági Együttműködési Csoporttal és a kritikus szervezetek rezilienciájával foglalkozó csoporttal, az uniós finanszírozási programok tagállami bizottságaival, harmadik országok hatóságaival, állami fejlesztési és pénzügyi intézményekkel, ágazati képviselőkkel és más érdekelt felekkel, továbbá szoros együttműködés mellett tájékoztatást kell nyújtaniuk e szereplők részére. Ennek az együttműködésnek az érintett csoportok, bizottságok és hatóságok megbízatásának keretein belül kell megvalósulnia. Az uniós finanszírozási programok bizottságaival, valamint az állami fejlesztési és pénzügyi intézményekkel folytatott konzultáció különösen a szinergiák kiaknázására, valamint a támogatás és a finanszírozás összevonására irányulna. Az információcserét a megfelelő titoktartási szinten kell folytatni.

([9]) C(2016) 3301;

(17) Tekintettel a tenger alatti kábelinfrastruktúrák – tulajdonosuktól független – magas szintű kiberbiztonsága és fizikai biztonsága megteremtésének fontosságára, ez az ajánlás felkéri a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúra-üzemeltetők megfeleljenek a legmagasabb szintű biztonsági előírásoknak (ideértve adott esetben a védelmi szintű előírásokat is).

(18) A tenger alatti kábelinfrastruktúrák magas szintű kiberbiztonságának és fizikai biztonságának megteremtése érdekében a tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy gyűjtsenek releváns információkat ([10]) a joghatóságuk alá tartozó vállalkozások képviseleti szervezeteitől vagy szükség esetén az egyes, joghatóságuk alá tartozó vállalkozásoktól. Ezeket az információkat valamennyi érintett tagállam esetében fel kell használni a tenger alatti kábelinfrastruktúra nemzeti szintű feltérképezésének megszervezésére, elvégzésére és frissítésére. Az információgyűjtés és -csere során meg kell őrizni a rendelkezésre bocsátott információk bizalmas jellegét, és óvni kell az érintett szervezetek biztonsági és kereskedelmi érdekeit.

(19) Az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelés kidolgozásának fontos lépéseként nemzeti szinten el kell végezni a tenger alatti kábelinfrastruktúrákat érintő kockázatok, sebezhetőségek és függőségek értékelését. Ennek kiindulópontként figyelembe kell vennie az Unió egészére kiterjedő meglévő kockázatértékeléseket, különösen a „nevers-i felhívás", az Európai Unió kiberbiztonsági helyzetének javításáról szóló tanácsi következtetések, valamint – az 5G hálózatok kiberbiztonsága tekintetében – az (EU) 2019/534 bizottsági ajánlás ([11]) nyomán végzetteket. A nemzeti szintű értékelésnek tartalmaznia kell a meglévő és a tervezett infrastruktúrák feltérképezését. A tagállamoknak a NIS 2 irányelv végrehajtása során fokozottan meg kell erősíteniük az infrastruktúra érzékeny részeinek beszállítóira és üzemeltetőire vonatkozó, nemzeti szinten előírt kötelezettségeket.

(20) A fokozott felkészültség és a jövőbeli uniós szintű koordinált kockázatértékelésekhez való hozzájárulás érdekében a tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúrákat üzemeltető szervezeteket rendszeres stressztesztnek vessék alá. Az ilyen stressztesztek különböző forgatókönyvekre vetítve segítenének értékelni a szervezetek rezilienciáját.

(21) A tenger alatti kábelinfrastruktúrák mielőbbi, minimális adminisztratív terhek melletti létrehozását, korszerűsítését és karbantartását szükségesnek kell tekinteni. Ezért a tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy az ilyen infrastruktúrák tervezésével, beszerzésével, létesítésével, üzemeltetésével, karbantartásával és javításával kapcsolatos kérelmeket online módon és a lehető leggyorsabban dolgozzák fel. Fel kell hívni a tagállamok figyelmét arra, hogy az engedélyezési eljárások megkönnyítése és koordinálása érdekében hasznosnak bizonyulhat kijelölni egy hatóságot. Ez a hatóság kijelölhetne egy koordinátort, aki egyedüli kapcsolattartó pontként szolgálna a projekt számára. Továbbá, amennyiben a 92/43/EGK tanácsi irányelv ([12]) és a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([13]) szerinti eltérés megadásához szükséges, ezen infrastruktúrák tervezését, beszerzését, létesítését, üzemeltetését, karbantartását és javítását az említett irányelvek értelmében kiemelkedően fontos közérdeknek kell tekinteni, feltéve, hogy az említett rendelkezésekben meghatározott többi feltétel is teljesül. Ez nem sérti az egyéb uniós környezetvédelmi jog alkalmazandóságát vagy végrehajtását.

(22) A tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy működjenek együtt a tenger alatti kábelinfrastruktúrák karbantartási és javítási kapacitásainak fejlesztésében.

(23) Ezért azokat a folyamatban lévő és tervezett kockázatértékeléseket, amelyek a digitális szolgáltatások alapját képző digitális és fizikai infrastruktúrára vonatkoznak, szükségszerűen ki kell egészíteni a tenger alatti kábelinfrastruktúrával kapcsolatos külön kockázatértékelésekkel és opcionális kockázatcsökkentő intézkedésekkel. A szakértői csoport felkérést kap arra, hogy a Kiberbiztonsági Együttműködési Csoporttal és a kritikus szervezetek rezilienciájával foglalkozó csoporttal szoros együttműködésben és az ENISA támogatásával segítse a Bizottságot a kockázatok, sebezhetőségek és függőségek tekintetében az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelés

([10]) Például az útvonalak földrajzi helymeghatározása, a kábel műszaki paraméterei stb.

([11]) A Bizottság (EU) 2019/534 ajánlása (2019. március 26.) az 5G hálózatok kiberbiztonságáról (HL L 88., 2019.3.29., 42. o.).

([12]) A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

elvégzésében, amely a tenger alatti kábelinfrastruktúrák és ellátási láncaik kiberbiztonságára és fizikai biztonságára egyaránt kiterjed. E konszolidált értékelés alapját képezhetik az elvégzett kockázatértékelések, nevezetesen a tenger alatti kábelinfrastruktúrák és ellátási láncaik kiberbiztonságára és fizikai biztonságára vonatkozó nemzeti kockázatértékelések, valamint a „nevers-i felhívás", az Európai Unió kiberbiztonsági helyzetének javításáról szóló tanácsi következtetések, valamint – az 5G hálózatok tekintetében – az (EU) 2019/534 ajánlás nyomán tett megállapítások. A konszolidált értékelés nemzeti és/vagy uniós szinten kezelendő ajánlásokhoz vezethet, beleértve a javasolt kockázatcsökkentő intézkedéseket is.

(24) Első lépésként a szakértői csoport segítséget nyújthatna a Bizottságnak a nemzeti kockázatértékelések felülvizsgálatában annak érdekében, hogy azonosítsa azokat az információhézagokat, amelyek akadályoznák a kockázatok, sebezhetőségek és – különösen a magas kockázatú beszállítóktól való – függőségek tekintetében az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelést, továbbá felülvizsgálhatná a meglévő és a tervezett tenger alatti kábelinfrastruktúrák nemzeti szinten elvégzett feltérképezését (beleértve a kábelinfrastruktúra elhelyezkedését, kapacitását, műszaki jellemzőit és tulajdonviszonyait), valamint a fizikai és logikai rétegek közötti kölcsönhatást. A szakértői csoport a Bizottság segítségére lehetne a meglévő tenger alatti kábelinfrastruktúrák uniós szintű, a nemzeti feltérképezési gyakorlatok alapján végzett feltérképezésében, és az adatok legalább éves szintű naprakészen tartásában. A felülvizsgálatnak figyelembe kell vennie a más kritikus infrastruktúrákkal, különösen a villamosenergia-kábelekkel, gázvezetékekkel és tengeri megújulóenergia-létesítményekkel, valamint más telekommunikációs infrastruktúrákkal fennálló összefüggéseket ([14]). A feltérképezés nem érzékeny adatai megoszthatók a releváns infrastruktúra információs pontjaival, például a széles sávú hálózatok kiépítési költségeinek csökkentéséről szóló 2014/61/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([15]) és a gigabites infrastruktúráról szóló jövőbeli jogszabály összefüggésében.

(25) Második lépésként a Bizottság arra ösztönzi a szakértői csoportot, hogy terjesszen elő intézkedéseket a hiányzó információk pótlására, és tegyen javaslatot a kiegészítő információknak a meglévő értékelésekkel való konszolidációjára szolgáló módszertanra, meghatározva a kockázatoknak, sebezhetőségeknek és függőségeknek az Unió egészére kiterjedő értékelésére alkalmazott alapforgatókönyvet.

(26) Harmadik lépésként a Bizottság arra ösztönzi a szakértői csoportot, hogy az előző lépésben meghatározott módszertant alkalmazza a tenger alatti kábelinfrastruktúráknak az Unió egészére kiterjedő tényleges, konszolidált feltérképezésére, valamint a tenger alatti kábelinfrastruktúrák kockázatainak, sebezhetőségeinek és – különösen a magas kockázatú beszállítóktól való – függőségeinek értékelésére. Az értékelésnek tartalmaznia kell kockázatcsökkentő intézkedésekre vonatkozó javaslatokat, beleértve azt is, hogy a stratégiai hiányosságok felszámolása és új kapcsolatok létrehozása – ami fokozná a rezilienciát és minimalizálná a kockázatot – érdekében ezen ajánlással összhangban mely kockázatok, sebezhetőségek és függőségek kezelhetők európai érdeket szolgáló kábelprojektek révén. Ez a lépés magában foglalná a stressztesztek harmonizálásával kapcsolatos megfontolásokat is, például a reagálásra és a javításra fordított idő, valamint az eseményekre való reagáláshoz és a javításhoz szükséges kapacitások megszervezése tekintetében, polgári-katonai és nemzeti-regionális határokon átívelően.

(27) A szakértői csoportnak fórumként kell szolgálnia a tagállamok közötti és a Bizottsággal folytatott információcseréhez, együttműködve a meglévő jogszabályi keret esetleges hiányosságainak azonosítása és a szinergiák megteremtése érdekében. Ez magában foglalhatja a helyzetismeretre, az eseményekre és az eseményekre való reagálásra, valamint az alkalmazott bevált gyakorlatokra vonatkozó információkat. Az információcserét rendszeres és strukturált módon és a megfelelő titoktartási szinten kell végezni, ideértve adott esetben az információk minősítését is. Lehetővé kell tenni harmadik országok eseti alapon történő bevonását, például kétoldalú nemzetközi megállapodások összefüggésében.

(28) Ezen ajánlás célja, hogy az uniós joggal, többek között az állami támogatási szabályokkal összhangban CPEI-k révén ösztönözze a tenger alatti kábelinfrastruktúra kiépítését, illetve jelentős korszerűsítését. Ennek érdekében fontos, hogy a tagállamok a szakértői csoporton keresztül együttműködjenek a Bizottsággal annak érdekében, hogy segítsék a Bizottságot az ezen ajánlásban foglalt számos kritériumnak megfelelő stratégiai CPEI-k listájának előterjesztésében.

([14]) Indokolt figyelembe venni például a kritikus infrastruktúrák rezilienciájáról szóló ajánlás keretében az energiaágazatban végzett stressztesztek eredményeit.

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/61/EU irányelve (2014. május 15.) a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről (HL L 155., 2014.5.23., 1. o.).

(29) A fent említett, az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelés alapján a Bizottság arra ösztönzi a szakértői csoportot, hogy tegyen javaslatot a CPEI-k listájára, és mutassa be, hogy e projektek hogyan kezelnék az azonosított stratégiai hiányosságokat, kockázatokat, sebezhetőségeket és függőségeket uniós szinten. A vonatkozó mögöttes szabályokra is figyelemmel a lista mérlegelhető azon uniós finanszírozási programok keretében, amelyek hatálya alá az ilyen projektek tartoznak, különösen az (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([16]) (CEF-rendelet), az (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([17]) (IPA III rendelet), az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([18]) (a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet), valamint a strukturális alapok keretében. A lista adott esetben az alap-jogiaktusokban vagy azok mellékleteiben is megjelenhetne felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén, például a CEF-rendelet esetében. Ha az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([19]) (NDICI – Globális Európa rendelet) keretében való finanszírozás merül fel, az nem vezethet a Global Gateway stratégia keretében már kidolgozott projektek késleltetéséhez.

(30) A CPEI-k azonosítására vonatkozó kritériumok a következőkön alapulhatnak: Először is, a feltérképezésnek bizonyítania kell a tenger alatti kábelinfrastruktúrák hiányosságait, többek között azt, hogy szükség van új vagy alternatív biztonságos útvonalak létrehozására, illetve a meglévő tenger alatti kábelinfrastruktúra kapacitásának vagy rezilienciájának növelésére. Emellett a CPEI-knek a tenger alatti kábelinfrastruktúrák ellátási láncait tekintve jelentős mértékben hozzá kell járulniuk a biztonság növeléséhez. Végezetül, a CPEI-knek geostratégiai jelentőséggel kell bírniuk, tekintettel az Unió és a tagállamok érdekeire, és olyan konnektivitási igényeknek kell eleget tenniük, amelyek túl kockázatosak ahhoz, hogy kizárólag magánberuházásokkal lehessen kielégíteni őket.

(31) A stratégiai projektek esetében figyelembe vehető végrehajtási kritériumok közé tartozik egy olyan jelentős új beruházás biztosítása, amely jelentős új képességeket hoz létre a biztonság, a teljesítmény, a reziliencia, az ellátási lánc biztonsága és a fenntarthatóság tekintetében. A teljesítménynövekedés elsősorban az adatátviteli kapacitáshoz és az alacsony késleltetési időhöz kapcsolódna. A biztonság és a reziliencia növelése magában foglalná a projekten belüli fizikai és logikai redundancia felmérését, a magas szintű biztonsági előírásokat és technológiákat, így például az érzékelő- és nyomonkövetési rendszereket, valamint a kiépítést, karbantartást és javítást végző hajóflotta kapacitását.

(32) A végrehajtás során a stratégiai projekteknek növelniük kell a tenger alatti kábelinfrastruktúrák fenntarthatóságát azáltal, hogy csökkentik éghajlati, energetikai és általános környezeti hatásukat.

(33) A nemzetközi stratégiai partnerekkel – különösen a kereskedelmi és technológiai tanácsokon és a digitális partnerségeken keresztül – folytatott szoros együttműködés alapján, valamint az uniós digitális diplomáciáról szóló, 2023. június 26-i tanácsi következtetésekkel összhangban ösztönözni kell a tagállamokat, hogy uniós koordináció mellett, az ezen ajánlásban meghatározott megközelítéssel összhangban fokozzák a biztonságos, megbízható és reziliens tenger alatti kábelinfrastruktúrák fejlesztésére irányuló erőfeszítéseiket. Létrehozásuk esetén a CPEI-knek hozzá kell járulniuk annak biztosításához, hogy az EU rendelkezzen az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy biztonságosan kapcsolódjon stratégiai partnereihez. Ez különösen a sarkvidéki, transzatlanti és csendes-óceáni konnektivitással kapcsolatos együttműködés keretében létrejövő stratégiai projekteket érinti. A Global Gateway stratégia keretet biztosít az EU és tagállamai számára ahhoz, hogy szoros együttműködést alakítsanak ki a releváns nemzetközi partnerekkel annak érdekében, hogy megbízható, biztonságos és reziliens digitális konnektivitást létesítsenek az EU, valamint az NDICI – Globális Európa rendelet és az IPA III rendelet által megcélzott országok és régiók között szubszaharai Afrikában, Latin-Amerikában, a Karib-térségben, az ázsiai és csendes-óceáni térségben, a szomszédságpolitikai partnerországokban, valamint a bővítési országokban. Tekintettel arra, hogy a biztonságos, megbízható és reziliens tenger alatti kábelinfrastruktúrákra vonatkozóan folyamatos koherens megközelítésre, továbbá a belső és a külső fellépések egymást kiegészítő jellegére van szükség, a tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy a szakértői csoport közreműködésével folytassák a koordinációt és folyamatosan tájékoztassák egymást, a Bizottságot és a Külügyi Szolgálatot az ezen ajánlás hatálya alá tartozó kérdésekről, mind a harmadik országokkal folytatott kétoldalú kapcsolatok, mind a többoldalú együttműködés tekintetében.

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1153 rendelete (2021. július 7.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 249., 2021.7.14., 38. o.).

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1529 rendelete (2021. szeptember 15.) az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról (HL L 330., 2021.9.20., 1. o.).

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o.).

(34) A tagállamokat ösztönözni kell arra, hogy az uniós digitális diplomácia elveivel, célkitűzéseivel és eszközeivel összhangban összehangolt megközelítést alkalmazzanak a többoldalú és többszereplős fórumokon, többek között a G7-ek és a Nemzetközi Távközlési Egyesület (ITU) keretében.

(35) A harmadik EU–NATO együttes nyilatkozattal ([20]) összhangban az EU-nak a reziliencia, így többek között a kritikus tenger alatti kábelinfrastruktúrák terén törekednie kell a NATO-val folytatott együttműködés további elmélyítésére, előmozdítva az erőfeszítések egymást kiegészítő jellegét és elkerülve a szükségtelen átfedéseket, és teljes mértékben tiszteletben tartva a kölcsönös nyitottság és átláthatóság, a viszonosság és az inkluzivitás elvét, valamint az egyes szervezetek döntéshozatali autonómiáját. Az EU–NATO munkacsoport végleges értékelő jelentésének ([21]) ajánlásaira építve az uniós személyzetnek a rezilienciáról szóló EU–NATO strukturált párbeszéd keretében törekednie kell többek között a NATO személyzetével való közös helyzetismeret további előmozdítására.

(36) A lehető legnagyobb hatású beruházások mozgósításához való hozzájárulás révén ez az ajánlás hozzájárul a Global Gateway stratégia azon célkitűzéseihez, hogy a globális digitális konnektivitást az uniós értékekkel és előírásokkal összhangban erősítse meg. Ezen ajánlás végrehajtása során a tagállamoknak az „Európa együtt" megközelítésre kell támaszkodniuk, és az EU és tagállamai által a Global Gateway stratégia és a gazdaságélénkítési és beruházási tervek végrehajtása érdekében létrehozott meglévő irányítási struktúrákat kell alkalmazniuk.

(37) Tekintettel arra, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúrákat jellemzően a magánszféra érdekelt felei építik ki, és figyelembe véve mind az Unió, mind a tagállamok stratégiai érdekeit, a CPEI-ket – amennyiben létrehozzák őket – magánfinanszírozásból kell finanszírozni, amely szükség esetén kombinált uniós és nemzeti költségvetésből is támogatható, összhangban az állami támogatási szabályokkal. Az uniós finanszírozási programok kombinálhatók az Európai Beruházási Bank, a nemzeti fejlesztési bankok, más fejlesztési és állami pénzügyi intézmények, valamint magánszektorbeli pénzügyi intézmények és magánszektorbeli befektetők – többek között a köz- és magánszféra partnersége – nyújtotta finanszírozással, az uniós költségvetés felhasználását szabályozó vonatkozó rendelkezésekkel összhangban.

(38) A CEF-rendelet jelenleg is finanszírozza az uniós területeket és az Uniót harmadik országokkal gerinchálózatként összekötő tenger alatti kábeleket. A kapcsolódó felhívások esetében megfigyelt jelentős túljelentkezés arra utal, hogy egyre nagyobb az igény a biztonságos, reziliens és nagy teljesítményű tenger alatti kábelek finanszírozása iránt. Tekintettel a szóban forgó költségekre és kockázatokra, a CEF nyújtotta pénzügyi támogatás rendkívül fontos a magánberuházások jelentette kockázat csökkentéséhez és az ilyen beruházások vonzóvá tételéhez, valamint a hitelképes projektekhez.

(39) Az Európai Bizottság fontolóra veheti, hogy a CPEI-k támogatásának összefüggésében a CEF-rendeletből és más releváns eszközökből származó költségvetés felhasználásával javítsa a pénzügyi eszközök és a vegyes finanszírozási eszközök felhasználását a magántőke vonzása és a piaci feltételek melletti működés érdekében, és egyúttal a tagállamokat is arra ösztönzi, hogy ehhez nyújtsanak hozzájárulást, adott esetben nemzeti fejlesztési bankjaikon és intézményeiken keresztül. Az InvestEU egy lehetséges eszköz a CPEI-k finanszírozására.

(40) Ez az ajánlás nem sértheti a tagállamoknak a közbiztonsággal, a védelemmel és a nemzetbiztonsággal kapcsolatos tevékenységeire, illetve az államnak a büntetőjog területén végzett tevékenységeire vonatkozó hatáskörét, beleértve a tagállamok azon jogát, hogy piacaikról nemzetbiztonsági okokból szolgáltatókat vagy beszállítókat zárjanak ki,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. **HATÁLY ÉS CÉLKITŰZÉSEK**

(1) Ez az ajánlás egy sor olyan célzott intézkedést határoz meg, amelyeket a tagállamok nemzeti és uniós szinten a következők céljából hajthatnak végre:

a) a meglévő és az új tenger alatti kábelinfrastruktúrák rendszeres értékelése, továbbá ezen infrastruktúrák biztonságának és rezilienciájának javítása érdekében, valamint

([20]) EU–NATO együttes nyilatkozat, amelyet a NATO főtitkára, az Európai Tanács elnöke és az Európai Bizottság elnöke 2023. január 10-én írt alá.

([21]) Az EU–NATO munkacsoport végleges értékelő jelentése, 2023. június 29.

b) a tenger alatti kábelinfrastruktúrák kiépítésének vagy jelentős korszerűsítésének támogatása olyan európai érdeket szolgáló kábelprojektek (CPEI-k) révén, amelyek megfelelnek az alábbi feltételek bármelyikének:

1. legalább két tagállamot érintenek;

2. valamely tagállamot annak egy vagy több szigetével, legkülső régiójával vagy tengerentúli országaival és területeivel kötnek össze;

3. az Unióhoz kapcsolódó más kábelinfrastruktúrákon keresztül konnektivitást hoznak létre vagy jelentősen javítják azt egy vagy több tagállam és – közvetlenül vagy közvetve – harmadik országok között, beleértve a csatlakozó és a szomszédos országokat is.

2. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

(2) Ezen ajánlás alkalmazásában a „tenger alatti kábelinfrastruktúra”: maga a tenger alatti távközlési kábel, ideértve a létesítéshez, üzemeltetéséhez, karbantartásához és javításához kapcsolódó infrastruktúrát is.

(3) A többi fogalom tekintetében az (EU) 2022/2555 irányelv (a NIS 2 irányelv) fogalommeghatározásai alkalmazandók.

3. TAGÁLLAMI SZINTŰ INTÉZKEDÉSEK

3.1. Biztonság

(4) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy adott esetben az (EU) 2018/1972 irányelvben (EEHK), a NIS 2 irányelvben és az (EU) 2022/2557 irányelvben (CER-irányelv) meghatározott követelményekkel, valamint az EU tengeri védelmi stratégiájában foglalt releváns intézkedésekkel összhangban eljárva tulajdonosuktól függetlenül mozdítsák elő a tenger alatti kábelinfrastruktúra magas szintű biztonságát. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák az infrastruktúra megfelelő működtetését és ellenőrzését oly módon, hogy megvédjék azt a külső fenyegetésektől, és megőrizzék annak biztonságát, beleértve az infrastruktúrán keresztül kicserélt adatok biztonságát is. Ennek során a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a katonai szereplőkkel való együttműködés megkönnyítése érdekében adott esetben vegyék figyelembe a védelmi szintű biztonsági előírásokat.

(5) A tagállamoknak fontolóra kell venniük, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúrák biztonságának és rezilienciájának nyomon követése érdekében bekérjék a vállalkozások képviseleti szervezeteitől vagy szükség esetén az egyes vállalkozásoktól a szükséges információkat. Ezeket az információkat fel lehetne használni a tenger alatti kábelinfrastruktúra nemzeti szintű feltérképezésének megszervezésére, elvégzésére és frissítésére, így pótolva a meglévő adatgyűjtési gyakorlatok során kimaradt információkat. Az információgyűjtés és -csere során meg kell őrizni a rendelkezésre bocsátott információk bizalmas jellegét, és az alkalmazandó uniós szabályokkal összhangban óvni kell az érintett szervezetek biztonsági és kereskedelmi érdekeit.

(6) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a meglévő releváns uniós szintű kockázatértékelések és stressztesztek eredményeinek figyelembevételével végezzék el a tenger alatti kábelinfrastruktúrák és ellátási láncaik kiberbiztonságára és fizikai biztonságára vonatkozó nemzeti kockázatértékeléseket. A nemzeti értékelések relevánsabbak, ha magukban foglalják a meglévő és a tervezett infrastruktúrák feltérképezését, és ha figyelembe veszik mind a műszaki, mind a nem műszaki jellegű biztonsági kockázati kritériumokat.

(7) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a NIS 2 irányelv végrehajtása során – figyelembe véve az ezen ajánlás szerinti uniós szintű intézkedéseket – szigorítsák a beszállítók és az üzemeltetők arra vonatkozó kötelezettségeit, hogy biztosítsák az infrastruktúrák érzékeny részeinek biztonságát, valamint adott esetben szigorítsák az olyan kötelezettségeket, mint például az illetékes nemzeti hatóságok számára való releváns információk szolgáltatása a tenger alatti kábelinfrastruktúrák tervezett változásaival kapcsolatban, továbbá szigorítsák az arra vonatkozó követelményeket, hogy a nemzeti ellenőrző/tanúsító laboratóriumok biztonsági és integritási célokból előzetesen teszteljenek meghatározott információtechnológiai alkotóelemeket és rendszereket.

3.2. **A szervezetek rendszeres stressztesztelése**

(8) Ajánlott, hogy a tagállamok ösztönözzék és támogassák a tenger alatti kábelinfrastruktúrák üzemeltetőit a közös uniós szintű elveken alapuló rendszeres stressztesztelésben és különösen a (16)–(20) pontban említett, a tenger alatti kábelinfrastruktúrák kockázatainak, sebezhetőségeinek és függőségeinek az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelésében.

(9) Az ilyen teszteléshez pénzügyi támogatás nyújtható a Digitális Európa program, az (EU) 2021/694 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([22]) (DEP-rendelet) révén, különösen a Digitális Európa program 2023–2024-es kiberbiztonsági munkaprogramja keretében.

3.3. **Gyorsított nemzeti szintű engedélyezési eljárások**

(10) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák a tenger alatti kábelinfrastruktúrák tervezésével, beszerzésével, létesítésével, üzemeltetésével, karbantartásával és javításával kapcsolatos adminisztratív kérelmek hatékony és gyors online feldolgozását. E célból a Bizottság valamennyi érintett nemzeti hatóságot arra ösztönöz, hogy e kérelmeket a jogi lehetőségekhez mérten a lehető leggyorsabban dolgozzák fel.

(11) Amennyiben a nemzeti jogban létezik ilyen jogállás, tanácsos, hogy a tagállamok a tenger alatti kábelinfrastruktúrákat a lehető legnagyobb nemzeti jelentőségű jogállással ruházzák fel, és ennek megfelelően kezeljék az engedélyezési eljárások során, beleértve a környezeti vizsgálatokkal kapcsolatos eljárásokat, és amennyiben a nemzeti jog úgy rendelkezik, a területrendezési eljárásokat is.

(12) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúrák biztonságát és rezilienciáját a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (4) bekezdése és 16. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett közérdeken alapuló kényszerítő indoknak, valamint a 2000/60/EK irányelv 4. cikkének (7) bekezdése értelmében vett elsőrendű közérdeknek tekintsék. Ezért a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúrák tervezését, beszerzését, létesítését, üzemeltetését, karbantartását és javítását tekintsék kiemelkedően fontos közérdeknek, feltéve, hogy az említett rendelkezésekben meghatározott többi feltétel teljesül.

(13) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy jelöljenek ki egy olyan hatóságot, amely a tenger alatti kábelinfrastruktúrák tervezésével, beszerzésével, létesítésével, üzemeltetésével, karbantartásával és javításával kapcsolatos adminisztratív kérelmek megkönnyítéséért és koordinálásáért felel. A hatóság kijelölhetne egy koordinátort, aki egyedüli kapcsolattartó pontként szolgálna, és az engedélyezési ütemterv kidolgozása, valamint a végrehajtás nyomon követése és koordinálása érdekében munkacsoportot hív össze, amelyben a közigazgatási kérelmekben érintett valamennyi hatóság képviseltetné magát.

(14) Amennyiben a döntéshozatalhoz két vagy több tagállam bevonására van szükség, a Bizottság arra ösztönzi az érintett hatóságokat, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést az egymás közötti és a Bizottsággal való hatékony és eredményes együttműködés és koordináció érdekében. Ebbe adott esetben harmadik országok hatóságai is bevonhatók. A tagállamoknak különösen együtt kell működniük a tenger alatti kábelek karbantartási és javítási kapacitásainak fejlesztésében. Együtt kell működniük a Bizottsággal a jelenlegi flotta feltérképezése és a szükségletek előretekintő meghatározása érdekében.

4. **A TAGÁLLAMOK UNIÓS SZINTŰ INTÉZKEDÉSEI**

(15) Az e szakaszban kifejtett tagállami intézkedéseket és koordinációt egy informális szakértői csoport keretében kell végrehajtani.

([22]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/694 rendelete (2021. április 29.) a Digitális Európa program létrehozásáról és az (EU) 2015/2240 határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 166., 2021.5.11., 1. o.).

4.1. **A kockázatoknak, sebezhetőségeknek és függőségeknek az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelése felé**

(16) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy segítsék a Bizottságot a meglévő tenger alatti kábelinfrastruktúrák uniós szintű, a nemzeti feltérképezési gyakorlatok alapján végzett feltérképezésében, és a feltérképezés nyomán kapott adatok legalább éves szintű naprakészen tartásában. A feltérképezésnek tartalmaznia kell minden releváns kapcsolódó adatot, így többek között a rendelkezésre álló és a potenciális kapacitást, a műszaki jellemzőket, a főbb biztonsági jellemzőket, a redundancia- és/vagy peer-megoldásokat, a tulajdonosi és ellenőrzési információkat, valamint a fenntarthatósági jellemzőket.

(17) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy segítsék a Bizottságot a meglévő értékelések felülvizsgálatában és azon információhézagok azonosításában, amelyek jelenleg megakadályozzák a tenger alatti kábelinfrastruktúrák, köztük a NIS 2 irányelv 22. cikkében említett kritikus ellátási láncaik kockázatainak, sebezhetőségeinek és – különösen a magas kockázatú beszállítóktól való – függőségeinek az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelését, továbbá nyújtsanak segítséget a más kritikus infrastruktúrákkal, különösen a villamosenergia-kábelekkel és a gázvezetékekkel fennálló összefüggések figyelembevételében.

(18) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy javasoljanak a Bizottságnak a hiányzó információk pótlását célzó intézkedéseket, valamint egy olyan módszertant, amely lehetővé tenné egy ilyen, az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelés rendszeres elvégzését és az értékelés rendszeres stressztesztek lefolytatásához való igazítását.

(19) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy segítsék a Bizottságot a tenger alatti kábelinfrastruktúrák kockázatainak, sebezhetőségeinek és függőségeinek rendszeres, az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelésében.

(20) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy ezen értékelés alapján segítsék a Bizottságot egy „kábelbiztonsági eszköztár” kidolgozásában, amely olyan kockázatcsökkentő intézkedéseket határoz meg, amelyek elfogadására a Bizottság az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelés nyomán azonosított kockázatok, sebezhetőségek és – különösen a magas kockázatú beszállítóktól való – függőségek csökkentése érdekében ösztönzi a tagállamokat.

4.2. **Információmegosztás és kölcsönös segítségnyújtás**

(21) A tagállamoknak a NIS 2 irányelv és a CER-irányelv szerinti illetékes hatóságokkal való szinergiák maximális kiaknázása mellett rendszeres információcserét kell folytatniuk a helyzetismeretről, az eseményekről és az eseményekre való reagálásról, valamint az alkalmazott bevált gyakorlatokról. A tagállamoknak kölcsönösen segítséget kell nyújtaniuk egymásnak, különösen az Unió egészére gyakorolt hatások enyhítése érdekében.

(22) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vitassák meg a tenger alatti kábelinfrastruktúrákat fenyegető veszélyek észlelésére és megakadályozására szolgáló innovatív megoldások bevezetésének lehetőségét, elsősorban uniós finanszírozású projektek eredményeinek figyelembevételével.

(23) Az említett információmegosztási és kölcsönös segítségnyújtási tevékenységek során a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az EU-minősített adatokat különböző minősítési szinteken kezeljék. E célból a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a harmadik felekre vonatkozó szabállyal összhangban megfelelő szintű szakértelemmel és biztonsági tanúsítvánnyal rendelkező szakértőket bocsássanak rendelkezésre. A tagállamoknak meg kell határozniuk az általuk megosztott információk megfelelő minősítési szintjét is, és biztosítaniuk kell, hogy jóváhagyott eszközök álljanak rendelkezésre az EU-minősített adatok különböző minősítési szinteken történő hatékony cseréjéhez.

4.3. **Európai érdeket szolgáló kábelprojektek**

(24) A tagállamoknak segíteniük kell a Bizottságot abban, hogy javaslatot tegyen azon stratégiai, európai érdeket szolgáló kábelprojektek (a továbbiakban: CPEI-k) listájának tervezetére – megjelölve a projektek sürgősségét és ütemezését – amelyek uniós programok keretében támogathatónak tekinthetők, és amelyek finanszírozása a stratégiai hiányosságok felszámolása és új kapcsolatok létrehozása érdekében nemzeti forrásokból is kiegészíthető.

(25) A meglévő értékelésekre építve a tagállamoknak tanácsot kell adniuk a Bizottságnak azzal, hogy azonosítják azokat a kockázatokat, sebezhetőségeket és függőségeket, amelyek ezen ajánlással összhangban CPEI-k révén kezelhetők.

(26) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy tegyenek javaslatot azon stratégiai projektek listájára, amelyek megfelelnek a következő kritériumoknak, a finanszírozáshoz igénybe veendő releváns uniós programok szabályainak vagy az állami támogatási szabályoknak a sérelme nélkül:

a) amint azt a feltérképezés is alátámasztja, a projekt felszámolja a tenger alatti kábelinfrastruktúrák hiányosságait, és irányulhat új vagy alternatív biztonságos útvonalak létrehozására, illetve a meglévő tenger alatti kábelinfrastruktúrák kapacitásának és rezilienciájának növelésére;

b) a projekt olyan intézkedések révén járul hozzá az ellátási lánc biztonságának jelentős növeléséhez, amelyek célja az, hogy a beszállítók kiválasztása során biztosított legyen a tenger alatti kábelinfrastruktúrák tervezéséhez, beszerzéséhez, létesítéséhez, üzemeltetéséhez, karbantartásához és javításához szükséges alkotóelemek, technológiák, rendszerek és szakismeret rendelkezésre állása; a konszolidált kockázatértékelés során magas kockázatúként azonosított beszállítókra támaszkodó projektek nem támogathatók;

c) a projektnek geostratégiai jelentőséggel kell bírnia, tekintettel az Unió és tagállamai érdekeire, különösen az uniós tenger alatti kábelinfrastruktúra magas szintű biztonságának szavatolása érdekében;

d) a projekt olyan konnektivitási igényeket elégít ki, amelyeknek a felmerült kockázatok miatt a magánberuházások önállóan nem tesznek eleget, valamint

e) amennyiben a projekt az (EU) 2021/947 rendelet (NDICI – Globális Európa rendelet) és az (EU) 2021/1529 rendelet (IPA III rendelet) szerint részesül finanszírozásban, fontolóra kell venni az a)–d) kritérium alkalmazhatóságának mértékét, valamint azt, hogy a projektet már kidolgozták-e a Global Gateway stratégia keretében.

(27) Ajánlott, hogy a tagállamok segítsék a Bizottságot a stratégiai projektek listájának éves felülvizsgálatában, valamint a (19) pontban említett, a tenger alatti kábelinfrastruktúrák kockázatainak, sebezhetőségeinek és függőségeinek az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelések alapján a lista aktualizálásában. Emellett a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy adjanak tanácsot a Bizottságnak arra vonatkozóan, hogy a stratégiai projekteknek hogyan kell kezelniük az azonosított kockázatokat, sebezhetőségeket és függőségeket. E célból a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a következő kritériumokat:

a) a projekt megfelel-e bizonyos, magas szintű biztonságot szavatoló biztonsági követelményeknek;

b) a projekt jelentősen növeli-e a tenger alatti kábelinfrastruktúrák teljesítményét és rezilienciáját;

c) a projekt csökkenti-e a konszolidált kockázatértékelés során a C(2023) 4049 bizottsági közleményben említett magas kockázatú beszállítóktól függetlenül magas kockázatúként azonosított, közvetlenül vagy közvetve harmadik országok által ellenőrzött szervezetektől való függőséggel kapcsolatos kockázatokat, és csökkenti-e a tenger alatti kábelinfrastruktúra teljes élettartama alatt az alkotóelemek (beleértve a vonalvégződtetési berendezést is), technológiák, szolgáltatások és rendszerek beszállításában bekövetkező esetleges zavarokhoz kapcsolódó kockázatokat, beleértve az árváltozásokat, az alacsonyabb teljesítményt vagy az alternatív beszerzési forrásokat; valamint

d) a projekt növeli-e a tenger alatti kábelinfrastruktúrák fenntarthatóságát azáltal, hogy csökkenti éghajlati, energetikai és általános környezeti hatásukat.

4.4. **Nemzetközi együttműködés**

(28) A tagállamokat és az Uniót – az „Európa együtt” megközelítésre ([23]) és a meglévő nemzetközi együttműködésre építve – ösztönözni kell arra, hogy működjenek együtt a bővítési országokkal, harmadik országokkal, stratégiai partnerekkel, valamint többoldalú és többszereplős fórumokon a biztonságos, megbízható és reziliens tenger alatti kábelinfrastruktúrák fejlesztésének előmozdítása terén, összhangban az ezen ajánlásban meghatározott megközelítéssel, különös tekintettel a CPEI-k előmozdítására.

([23]) Az „Európa együtt” megközelítés az erőforrásokat és a szakértelmet hivatott egyesíteni, és az Uniót, az uniós tagállamokat – ideértve végrehajtó ügynökségeiket és az állami fejlesztési bankokat –, valamint az Európai Beruházási Bankot (EBB) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot (EBRD) foglalja magában.

5. AZ EURÓPAI ÉRDEKET SZOLGÁLÓ KÁBELPROJEKTEK FINANSZÍROZÁSA

(29) Az európai érdeket szolgáló kábelprojektekhez magánfinanszírozást kell igénybe venni, amely ha szükséges, adott esetben uniós programok, különösen az (EU) 2021/1153 rendelet (CEF-rendelet) keretében támogatható, és potenciálisan kiegészíthető nemzeti forrásokkal, összhangban az állami támogatási szabályokkal, vagy adott esetben azoknak megfelelően. ([24]) Az uniós finanszírozást támogatások, közbeszerzés, vegyesfinanszírozási műveletek – jelenleg többek között az InvestEU keretében – vagy köz- és magánszféra közötti partnerségek révén lehetne végrehajtani, az adott programok szabályainak megfelelően.

(30) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy ha szükséges, adott esetben fontolják meg, hogy – többek között nemzeti fejlesztési bankjaik és intézményeik vagy más végrehajtó partnereik részvétele révén – járuljanak hozzá a CPEI-k uniós szintű vegyes finanszírozási eszközök vagy műveletek ([25]) keretében való finanszírozásához, a CEF-programból származó költségvetés felhasználásával. Ez várhatóan maximalizálja a közfinanszírozású hozzájárulások hatását, mozgósítja a magánfinanszírozást, és megkönnyíti, hogy a beruházásokat az állami támogatási szabályokkal ([26]) összhangban, vagy adott esetben azoknak megfelelően alakítsák ki. A végrehajtó partnerek által kidolgozott tervezett CEF-projektekhez a szakértői csoportok munkája nyújthat tájékoztatást.

(31) Annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti beruházások megfeleljenek az állami támogatási szabályoknak, a CEF-rendelet alapján finanszírozásra kiválasztott vagy a CEF-rendelet értelmében a „kiválósági pecsét” minőségi védjegyet elnyerő CPEI-k esetében társbefektetőként eljáró tagállamokat a Bizottság arra ösztönzi, hogy vizsgálják meg olyan támogatási intézkedések kidolgozásának lehetőségét, amelyek megfelelnek a 651/2014/EU bizottsági rendeletben ([27]) és annak módosításaiban meghatározott valamennyi feltételnek ([28]). A Bizottság arra is ösztönzi a tagállamokat, hogy vizsgálják meg, hogy a CPEI-k támogathatók-e közcélú kapacitások vásárlával.

(32) A CPEI-k finanszírozása érdekében a tagállamok mérlegelhetik, hogy az InvestEU keretében nyújtott tagállami komponenst az InvestEU végrehajtó partnerei, például a nemzeti fejlesztési bankok és intézmények, az Európai Beruházási Bank Csoport vagy más nemzetközi pénzügyi intézmények által alkalmazott pénzügyi termékekhez való hozzájárulásra használják fel, a szóban forgó finanszírozási programok szabályaival összhangban.

(33) A CPEI-k finanszírozása pénzügyi eszközökön, például részvényalapokon keresztül is történhet. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a tenger alatti kábelinfrastruktúrák támogatása érdekében – többek között nemzeti fejlesztési bankjaikon és intézményeiken keresztül – fektessenek be nemzeti vagy uniós szintű pénzügyi eszközökbe.

6. FELÜLVIZSGÁLAT

(34) A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy működjenek együtt a Bizottsággal ezen ajánlás hatásainak 2025 decemberéig történő értékelése érdekében, a megfelelő további lépések meghatározása céljából. Ennek az értékelésnek figyelembe kell vennie a (16)–(20) pontban említett, az Unió egészére kiterjedő konszolidált értékelést és a CPEI-k végrehajtása terén elért eredményeket.

([24]) Adott esetben a tagállamok egy vagy több, közös európai érdeket szolgáló fontos kábelprojektet (IPCEI) is kialakíthatnak a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekről szóló közleményben (A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek végrehajtását előmozdítani hivatott állami támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumairól szóló közlemény, HL C 528., 2021.12.30., 10. o.) meghatározott kritériumoknak megfelelően.

([25]) Az (EU) 2018/1046 rendelet (költségvetési rendelet) 2. cikkének 6. pontjában meghatározottak szerint.

([26]) A piacgazdasági szereplő elve szerint a tagállamok által végrehajtott ügyletek nem biztosítanak előnyt a vállalkozások számára, és ezért nem minősülnek állami támogatásnak, ha azokat a hasonló helyzetben lévő állami szervek és magánszereplők azonos feltételekkel (és így azonos kockázat/nyereség mellett) hajtják végre (*pari passu* ügylet). Lásd az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény 4.2. szakaszát (HL C 262., 2016.7.19.).

([27]) A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

([28]) A tenger alatti kábel kiépítéséhez nyújtott, a 651/2014/EU rendelet I. fejezetében foglalt valamennyi feltételnek és az említett rendelet 52b. cikkében foglalt egyedi feltételeknek megfelelő támogatás a Szerződés 107. cikkének (2) vagy (3) bekezdése értelmében összeegyeztethetőnek minősül a belső piaccal, és mentesül a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség alól.

7. **ZÁRÓ RENDELKEZÉS**

(35) Ennek az ajánlásnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2024. február 26-án.

a Bizottság részéről
Thierry BRETON
a Bizottság tagja